

Vyřizuje:

Mgr. Martin Štancí
asistent poslance
Mgr. et Mgr. Jakuba Michálka
martin.stanci@pirati.cz

Naše sp. značka:

#JMI15967

Doručovat:

do datové schránky [4memzkm](#)

Datum:

14. 12. 2018

Interpelovaný:

Vláda České republiky

prostřednictvím

Mgr. Radka Vondráčka

předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu
České republiky

Do datové schránky [bykaigw](#)

Interpelace Vlády České republiky ve věci absurdní situace v oblasti exekucí

Vážení,

v souladu s ustanovením čl. 53 Ústavy České republiky a § 110 a násl. zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, se na Vás jako poslanec PSP ČR zvolený za Českou pirátskou stranu obracím s touto interpelací týkající se absurdit v oblastech exekucí.

Server iROZHLAS.cz přišel na konci listopadu ve svém článku s následujícím zjištěním: **Lidem, kteří mají exekuce, se za současného stavu v mnoha případech více vyplatí pobírat sociální dávky, než pracovat. Případně pokud se jim mzda zvedne, zbyde jim v domácnosti méně.**

V článku se uvádí:

Žijete s partnerem a dvěma malými dětmi v nájemním bytě v Chebu. Oba jste bez práce, vy navíc v exekuci. Dostanete nabídku práce za 30 tisíc hrubého. Přijmete ji?

Pokud ano, nepolepšíte si. V původní situaci sice nic nevyděláváte, ale máte nárok na dávky sociální péče a dávky v hmotné nouzi. Po zaplacení nájmu zbude na výdaje domácnosti 9450 korun.

Jakmile začnete pracovat, sníží se dávky a zvýší exekuce. Při příjmu třicet tisíc hrubého rodině zůstane 9452 korun, tedy o dvě koruny víc, než když neděláte nic.

Absurdní? Podle našeho modelu není tahle situace v Česku nijak neobvyklá. Naopak, u rodin v exekuci jde spíš

o pravidlo: pracovat legálně se vyplatí málokomu.

U zmíněné rodiny se vyplatí pracovat pouze za minimální mzdu. Každá tisícovka hrubého navíc znamená snížení skutečných příjmů rodiny o několik desítek korun. Nečekaný moment nastává při zvýšení hrubé mzdy z 19 na 20 tisíc: zvýšení hrubé mzdy o tisíc korun znamená o 1239 korun nižší finální příjem rodiny.

V článku se dále uvádí:

„V rodině, se kterou jsem pracoval, měl muž dobře placenou práci,“ popisuje sociální pracovník Karel Novák situaci lidí v exekuci. „Spočítali si, že je potřeba domluvit se zaměstnavatelem snížení platu o pět tisíc, aby nepřišli o byt. Ve chvíli, kdy je exekuce na mzdu, je potřeba hodně dobře počítat, jestli se práce vyplatí.“

„Nejlepší strategie pro lidi, kteří jsou v exekuci, je mít nízký příjem a zároveň žádat o sociální dávky,“ potvrzuje Lucie Trlifajová, autorka studie Práce jako finanční a existenční riziko, která vychází právě z výpočtů modelu sociálních dávek.

A nejde jen o exekuce. Výsledky modelu ukazují, že podobný problém se týká také řady rodin, které se dlouhodobě pohybují pod hranicí chudoby, přestože pracují. I u nich se nárůst hrubé mzdy často na finálním příjmu rodiny téměř neprojeví.

„Efekty systému jsou navíc obtížně předvídatelné a většina domácností s nimi neumí kalkulovat,“ dodává Trlifajová. „Zvlášť problematický dopad má jednorázové navýšení příjmu například díky odměně, které může vést k výraznému snížení nebo úplné ztrátě nároku na dávky. Domácnost pak kvůli nečekanému příjmu často nedokáže pokrýt náklady na bydlení a propadá se hlouběji do spirály dluhů, případně je přímo ohrožena ztrátou bydlení.“

Příčin problematického chování systému dávek je podle studie několik:

- Příliš nízko stanovená nezabavitelná částka pro osoby v exekuci. U insolvence a přednostních exekucí, které vznikají například v důsledku neplacení výživného, je maximální nezabavitelná částka 9 338 korun, u nepřednostních exekucí 12 451 korun. Obě se mohou navýšit o 1 556 korun za každou další osobu v domácnosti. To je maximum, které si člověk v exekuci může legálně vydělat.
- Daňový bonus na děti slouží jako motivace pro nástup do zaměstnání. Při jakékoliv exekuci se automaticky zabaví, takže finanční motivace pro nástup do práce zmizí. Rozdíl mezi prací a neprací je minimální.
- Nárok na sociální dávky se odvíjí od příjmu před uplatněním exekuce. Vyšší příjem znamená, že klesnou sociální dávky a vyrostou exekuce.
- Systém exekucí nebere v úvahu, že v různých velkých obcích jsou různé náklady na bydlení. Tam, kde jsou náklady na bydlení vyšší, se práce vyplatí méně.
- Další klíčová částka pro výpočty sociálních dávek – částka životního minima – je dlouhodobě silně podhodnocená. Ceny od roku 2012 vyrostly o 11 procentní bodů, životní minimum zůstalo stejné.

V článku se dále uvádí:

Část těch, kteří mají nárok na dávky v hmotné nouzi, o ně navíc nežádá. Studie jejich podíl odhaduje na necelou

třetinu. Obvykle neví, že mají na dávky nárok, nechtějí procházet komplikovaným a často nedůstojným procesem, nebo mají nějaký majetek či vlastní úspory. V takovém případě nemají na dávky ze zákona nárok.

„Nastavení systému prohlubuje zacyklenost Čechů v dluzích, protože neumožňuje legální vytváření úspor pro pokrytí nečekaných výdajů,“ vysvětluje Lucie Trlifajová z Centra pro společenské otázky.

„Analýza systému dávek ukazuje, že řada situací, které jsou mnohdy prezentovány jako individuální selhání, může být důsledkem nastavení systémů dávek, exekucí a daňového systému, které v určitých situacích sankcionuje aktivitu,“ dodává Trlifajová.

Současný systém podle ní často vyvolává u těch, kteří jsou na hraně hmotné nouze, pocit nespravedlnosti. „Stát podle nich nepodporuje ty, kteří se snaží a pracují – stát naopak trestá aktivitu,“ tvrdí.

„Je potřeba zdůraznit, jak významně se na příjmech podílejí exekuce, které jsou většinou nesmyslné, několikáté v pořadí,“ dodává Alena Zieglerová z Institutu pro sociální inkluzi. „Často jsou taky nezákonné – jen je nikdo nenapadl – a s připravovanou nepovedenou novelou insolvenčního zákona navíc doživotní.“

Prosím o zodpovězení, jak konkrétně vláda tuto neutěšenou a neudržitelnou situaci chystá řešit, aby k takto paradoxním a absurdním situacím, které se přičí zdravému rozumu i představě o rozumně hospodářcím státu, nedocházelo.

S úctou

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
předseda poslaneckého klubu Pirátů

Příloha: [Článek](#) ze serveru iROZHLAS.cz

Podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, má úkon učiněný pověřenou osobou prostřednictvím datové schránky stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný.

Česká pirátská strana – Poslanecký klub Pirátů • IČO 71339698
Malostranské nám. 7/19, 118 00 Praha 1 – Malá Strana • www.pirati.cz
Transparentní účet u banky FIO č. 2100048174/2010